

TURLI SOHALARDA BUYUMLAR INTERNETI (IOT) NI ISHLAB CHIQISH VA ULARDAN FOYDALANISH

Odilov Abdulloh
Qo'qon Universiteti 1-kurs talabasi,
Mulaydinov Farxodjon
Qo'qon universiteti kafedra mudiri

Annotatsiya: Maqolada buyumlar Interneti (IoT) texnologiyalari va ularning iqtisodiyotning turli sohaslariga ta'siri ko'rib chiqiladi. IoT tizimlari faoliyatining asosiy tamoyillari va ulardan ishlab chiqarish, uy-joy kommunal xo'jaligi, sog'liqni saqlash va boshqa sohalarda foydalanish misollari bayon etilgan. IoT texnologiyalarining texnik va biznes jihatlarini, shuningdek, xavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish masalalari tahlili o'tkazildi. IoT texnologiyalarini rivojlantirishning hozirgi tendentsiyalari va ularning iqtisodiyot va jamiyat kelajagiga ta'siri taqdim etiladi. Ish axborot texnologiyalari, menejment va biznes sohasidagi mutaxassislar uchun, shuningdek, zamonaviy texnologik tendentsiyalar va ularning odamlar hayotiga ta'siri bilan qiziqqan har bir kishi uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Buyumlar internet, aqlli qurilmalar, datchiklar, texnik jihatlar, axborot texnologiyalari.

Internet-texnologiyalarning (IoT) rivojlanishi bilan ular yanada keng tarqalmoqda va boshqa turli iqtisodiyotlarga inqilobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Internet tarmog'iga ulangan aqlli datchiklar va qurilmalar yordamida real vaqt rejimida ma'lumotlarni qabul qilish va tahlil qilish mumkin bo'lib, bu ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, binolar va chakana savdo binolarida qulaylik va xavfsizlikni ta'minlaydi, xizmat ko'rsatish sifatini oshiradi. tibbiy yordam va boshqalar. IoT-dan transport vositalarini boshqarish va transport infratuzilmasini yaxshilash uchun ham foydalanish mumkin.

Biroq, texnologik IoTni muvaffaqiyatli rivojlantirish uchun texnik va biznes jihatlarini, shuningdek, xavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish masalalarini hisobga olish muhimdir. IoT oldida turgan asosiy muammolardan biri tizim xavfsizligini ta'minlash va mumkin bo'lgan kiberhujumlardan himoya qilishdir.

So'nggi yillarda Internet (IoT) ning rivojlanishi turli sohalarda, jumladan, ishlab chiqarish, sog'liqni saqlash, transport, energetika va boshqalarda inqilobiy o'zgarishlarga olib keldi. Internetga ulangan aqlli datchiklar va qurilmalardan foydalanish real vaqt rejimida ma'lumotlarni qabul qilish, ularni tahlil qilish va olingan ma'lumotlar asosida samarali qarorlar qabul qilish imkonini beradi. IoT yechimidan energiya, xavfsizlik va qulaylikni boshqarishni avtomatlashtiradigan aqlli uy va binolarni avtomatlashtirishdan tortib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga, yuqori sifatli mahsulotlar ishlab chiqarishga va texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarini kamaytirishga yordam beradigan sanoat jarayonlarigacha turli usullarda foydalanish mumkin.

IoT ning rivojlanishi biznesning yangi imkoniyatlarini, jumladan, yangi mahsulot va xizmatlarni yaratish, mijozlar bilan o'zaro aloqalarni oshirish va samaradorlikni oshirishga olib keladi. Biroq, IoT loyihalarini muvaffaqiyatli amalga oshirish nafaqat texnik bilimlarni, balki mijozning har bir aniq sohadagi o'ziga xos xususiyatlari va ehtiyojlarini tushunishni ham talab qiladi. Vaino bunday xavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish masalalarini ko'rib chiqadi, chunki ko'plab ob'ektlarni Internetga ulash kiber hujumlar va maxfiy ma'lumotlarning sizib chiqishi xavfini oshirishi mumkin.

IoT ning rivojlanishi real investitsiyalarni rag'batlantiradi va dunyodagi iqtisodiy vaziyatni yaxshilaydi. Men doimiy izlanishlar olib boraman va yaqin kelajakda IoT global bozori nisbatan keng miqyosda o'sib boradi va rivojlanadi. Bu turli sohalarda biznes va

innovatsiyalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, shuningdek, odamlar turmush darajasini oshiradi.

Biroq, IoT texnologiyasining rivojlanishi ma'lumotlardan foydalanish va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish bilan bog'liq ma'lum tahdidlar va muammolarni ham keltirib chiqaradi. Kun davomida xodimlarning xavfsizligi va himoyasini ta'minlash uchun samarali mexanik boshqaruv va qoidalarni o'rnatish muhimdir. Bundan tashqari, IoT texnologiyalaridan foydalanishning axloqiy va ijtimoiy jihatlarini hisobga olish kerak, chunki ularning ba'zilari jamiyat va atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Boshqacha aytganda, buyumlar interneti (IoT) ning rivojlanishi turli mamlakatlar iqtisodiyotida inqilobiy o'zgarishlarga olib keladi. IoT loyihalarini muvaffaqiyatli amalga oshirish nafaqat texnik bilimlarni, balki mijozning o'ziga xos xususiyatlari va ehtiyojlarini, shuningdek, xavfsizlik va xavfsizlikni tushunishni ham talab qiladi. IoT ning rivojlanishi biznes va innovatsiyalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, ammo texnologik IoT dan foydalanishning axloqiy va ijtimoiy jihatlariga e'tibor qaratish lozim.

Buyumlar interneti (IoT) hozirgi kunda iqtisodiyotning turli sohalarida inqilobiy o'zgarishlarga olib kelishi mumkin bo'lgan eng muhim va istiqbolli texnologiyalardan biri hisoblanadi. Internetga ulangan aqlli qurilmalar va sensorlar tufayli biz real vaqt rejimida ma'lumotlarni qabul qilishimiz va tahlil qilishimiz mumkin, bu esa ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, turar-joy va tijorat binolarida xavfsizlik va qulaylikni ta'minlaydi, tibbiy yordam sifatini oshiradi va boshqa ko'plab afzalliklarni beradi.

Biroq, IoT texnologiyalarini muvaffaqiyatli joriy etish uchun texnik va biznes jihatlarini hisobga olish, shuningdek, ma'lumotlar xavfsizligi va himoyasini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Shundagina biz IoT potentsialidan to'liq foydalana olamiz va u bizga berishi mumkin bo'lgan barcha imtiyozlardan foydalana olamiz. Shunday qilib, biz ishonch bilan aytishimiz mumkinki, IoT bizning dunyomizni yaxshi tomonga o'zgartiradigan texnologiyadir. Bu sizga yangi mahsulot va xizmatlarni yaratish, mijozlar bilan o'zaro munosabatlarni yaxshilash va biznes samaradorligini oshirish imkonini beradi. Eng muhimi, IoT bizga o'zimiz va avlodlarimiz uchun yanada qulay, xavfsiz va qulayroq hayotni yaratishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. "IoT Market Report 2021-2026", MarketsandMarkets: <https://www.marketsandmarkets.com/Market-Reports/iot-market-199.html>
2. "The Business Impact of the Internet of Things", McKinsey & Company: <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/the-internet-of-things-the-value-of-digitizing-the-physical-world>
3. "IoT and Smart Cities: A Powerful Partnership", IoT for All: <https://www.ietfforall.com/smart-cities-and-iot>
4. "How IoT is Revolutionizing the Healthcare Industry", IoT Analytics: <https://iot-analytics.com/how-iot-is-revolutionizing-the-healthcare-industry/>
5. "The Impact of IoT on the Energy Industry", IoT for All: <https://www.ietfforall.com/impact-of-iot-on-the-energy-industry>